

Nr 65

Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till regionmusiken för budgetåret 1973/74, m. m.; given Stockholms slott den 23 februari 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

INGVAR CARLSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det nuvarande ledningsorganet för regionmusiken, organisationskommittén för regionmusiken, ersätts med en särskild av Kungl. Maj:t utsedd styrelse. Till styrelsen skall knytas ett kansli.

Ärenden rörande regionmusiken avses i fortsättningen handläggas inom utbildningsdepartementet.

Regionmusiken föreslås för budgetåret 1973/74 under åttonde huvudtiteln få disponera 23 598 000 kr., varav 838 000 kr. för den nya centrala ledningen.

Utdrag av protokollet över utbildningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 23 februari 1973.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, ODHNOFF, MOBERG, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Carlsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *anslag till regionmusiken för budgetåret 1973/74, m. m.* och anför.

I prop. 1973: 1 (bil. 10 s. 46) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till regionmusiken för budgetåret 1973/74 beräkna ett förslagsanslag av 23 260 000 kr. Jag anhåller nu att få ta upp dessa frågor.

1 Inledning

Enligt statsmakternas beslut (prop. 1970: 31, SU 1970: 121, rskr 1970: 282) ombildades den 1 juli 1971 den dåvarande militärmusiken till regionmusiken. Regionmusiken har uppgifter inom både försvaret och det allmänna musikalivet. En övervägande del av regionmusikens kapacitet disponeras för det allmänna musikalivet, främst rikskonsertverksamheten. Personalen i regionmusikorganisationen har civil status. Organisatoriskt har regionmusiken t. v. fått behålla anknytningen till försvaret.

Regionmusikens verksamhet i landet är fördelad på åtta musikregioner, med två eller tre musikavdelningar i varje region. Vid fullt utbyggd organisation skall regionmusiken omfatta 590 musiker.

Utbildning till regionmusiker skall framdeles ske inom det allmänna utbildningsväsendet. Regionmusikskolan skall därför successivt utvecklas. Regionmusikernas vidareutbildning omhänderhas av Institutet för rikskonserter.

I prop. 1970: 31 framhölls att det var av stor vikt att regionmusiken fick en stark förankring i de regioner där den skulle verka. Det var därför önskvärt att en betydande del av ledningsfunktionerna och ansvaret för verksamheten lades på regional nivå. Ansvaret för vissa uppgifter borde dock ligga centralt. Dit hörde den övergripande planeringen, personaladministrationen, budgetfrågorna samt förvaltningen av medel och materiel.

Statsmakterna tog vid omorganisationen inte slutlig ställning till hur den centrala ledningen för regionmusiken skulle utformas. En kommitté, organisationskommittén för regionmusiken, som ursprungligen tillkallats för att genomföra omorganisationen m. m., fick i uppdrag att från den 1 juli 1971 även fungera som centralt ledningsorgan för regionmusiken. Kommittén har bestått av ordförande och fyra andra ledamöter, representerande personalen, försvaret, rikskonsertverksamheten och den kommunala sektorn.

Enligt den av Kungl. Maj:t fastställda provisoriska instruktionen för regionmusiken är kommitténs ordförande chef för regionmusiken.

Enligt samma instruktion åligger det kommittén särskilt att sörja för översiktlig och samordnad planering av regionmusikens omfattning, inriktning och organisation, att meddela föreskrifter för och ha tillsyn över verksamheten vid musikregionerna, musikavdelningarna och regionmusikskolan, att ansvara för förvaltningen av regionmusikens medel och materiel samt, i den utsträckning medel ställts till förfogande, centralt anskaffa musikinstrument och annan materiel till regionmusiken.

Vidare tillsätter kommittén tjänster vid regionmusiken, antar personal och beslutar om fördelning av personalen på musikregioner och musikavdelningar.

I frågor som rör regionmusikens medverkan inom försvaret skall kommittén samråda med överbefälhavaren och i frågor som har anknytning till rikskonsertverksamheten med Institutet för rikskonserter.

Till sitt förfogande har kommittén ett kansli som förestås av kommitténs sekreterare. Vid kansliet finns, förutom sekreteraren, en biträdande sekreterare, en handläggare för personalärenden, en för repertoar- och notärenden och en för utbildnings- och musikärenden. Den sistnämnde är också chef för regionmusikskolan. Vid kansliet finns dessutom en skolassistent samt biträdespersonal. Slutligen förfogar kansliet över vissa arvodesmedel till expertis.

Regionmusikens verksamhet leds regionalt av en regionkapellmästare. I regionkapellmästarens uppgifter ingår att vara konstnärlig ledare för regionmusikens verksamhet i regionen. Vidare svarar regionkapellmästaren för uppgiften att planera den samlade musikaliska verksamheten vid regionens musikavdelningar och, efter riktlinjer som angetts av kommittén, fördela regionens musikresurser mellan försvaret, rikskonsertverksamheten och andra regionala och lokala intressenter. För uppgifter som rör administrativ planering och förvaltning biträds regionkapellmästaren av en musiksekreterare. Den senare förestår också regionkansliet.

Verksamheten vid den enskilda musikavdelningen leds av en kapellmästare eller, i de fall musikavdelningen är förlagd till regionens huvudort, en regionkapellmästare. För administrativa uppgifter finns vid varje avdelning en inspicient.

2 Förslag om ny ledningsorganisation

I sin anslagsframställning för budgetåret 1973/74 föreslår organisationskommittén att en permanent styrelse skall ta över kommitténs uppgifter från den 1 juli 1973.

I motiveringen för sitt förslag framhåller kommittén bl. a. att dess uppdrag nu i allt väsentligt är avslutat i vad avser genomförandet av omorganisationen. Organisationskommittén bedöms i fortsättningen bli mindre lämplig som ledningsorgan. Nuvarande kansliresurser är inte heller tillräckliga. Den omedelbara ledningen av regionmusiken bör vidare åvila en särskild heltidsanställd tjänsteman, en direktör.

Den nya styrelsen för regionmusiken bör enligt förslaget bestå av ordförande, direktören för regionmusiken samt sju andra ledamöter, representerande personalen, försvaret, folkrörelserna, rixkonsertverksamheten, landsting, kommuner och musiklivet. Styrelsen bör utses av Kungl. Maj:t för en tid av tre år.

Styrelsen bör inom sig utse ett arbetsutskott bestående av fyra ledamöter, med ordföranden och direktören som självskrivna ledamöter.

För repertoarfrågor bör till styrelsen knytas en rådgivande expertgrupp.

Det nya kansliet bör få följande organisation. Närmast under direktören bör finnas en särskild tjänsteman som svarar för det översiktliga utvecklingsarbetet, långsiktsplaner, målangivelser, efterfrågebemödning m. m. I uppgifterna för denna tjänst bör ingå att svara för att repertoaren stämmer överens med statsmakternas mål för verksamheten och orkestrarnas kunskaper, att initiera nykomponeringar, kartlägga utbildningsbehoven i organisationen samt delta i den utbildningsplanering som sker inom rixkonsertverksamheten.

För beredning av de löpande ärendena bör vid kansliet finnas två enheter, en för ekonomi och organisation och en för personalfrågor och information. Den förstnämnda enheten bör ha hand om planering, organisationsutveckling, budgetering, anslagsframställningar, löpande uppföljning och kontroll av verksamheten, materielinköp, lokalfrågor m. m. medan den senare bör svara för bl. a. all intern och extern information, tjänstetillsättningar, personalplanering och personalstatistik. Vid resp. enhet bör finnas en handläggare, en assistent och ett biträde.

Vid kansliet bör dessutom finnas två kvalificerade biträden.

Beträffande regionkanslierna framhåller kommittén att dessa bör ges befogenheter att i så stor utsträckning som möjligt självständigt handlägga ärenden av administrativt, organisatoriskt och konstnärligt slag.

3 Organisationskommitténs anslagsberäkning för budgetåret 1973/74**B 12. Regionmusiken**

1971/72 Utgift ¹	18 547 033
1972/73 Anslag ¹	21 004 000
1973/74 Förslag	23 598 000

¹ Anslaget Bidrag till regionmusiken.

	Antal tjänster		
	1972/73	Beräknad ändring 1973/74	
		Organisationskommittén	Departementschefen
Personal			
Musikpersonal	641	of.	—8
Övrig personal	31	+18	+9,5
	672	+18	+1,5

	1972/73	1973/74	
		Organisationskommittén	Departementschefen
Plan			
Kostnader för verksamheten	37 189 000	42 398 000	40 388 000
Intäkter från konsertverksamhet	1 870 000	1 561 000	1 570 000
Summa anslag	35 319 000	40 837 000	38 818 000
därav under fjärde huvudtiteln	14 315 000	16 702 000	15 220 000
därav under åttonde huvudtiteln	21 004 000	24 135 000	23 598 000

Kostnaderna för regionmusikens verksamhet delas mellan fjärde och åttonde huvudtiteln i proportionerna 40/60. Anslaget finns i dag i sin helhet redovisat under fjärde huvudtiteln. Regionmusiken tillämpar programbudgetering inom ramen för försvarets planerings- och ekonomisystem. Uppläggningsen följer i huvudsak den inom försvaret tillämpade ordningen. Fr. o. m. innevarande budgetår är regionmusikens verksamhet inlämnad i försvarets redovisningssystem m/70-S, för vilket försvarets civilförvaltning ansvarar.

Innevarande budgetår har i riksstaten till regionmusiken anvisats sammanlagt 35 319 000 kr., varav 14 315 000 kr. under fjärde huvudtiteln förslagsanslag F 18, Regionmusiken och 21 004 000 kr. under åttonde huvudtiteln förslagsanslag B 12, Bidrag till regionmusiken. Inkomsterna i form av arrangörsavgifter för skolkonsertverksamhet m. m. har därvid beräknats till 1 870 000 kr.

Kostnaderna för regionmusikens nuvarande ledningsorganisation, organisationskommittén för regionmusiken, bekostas från kommitté-

anslag. De sammanlagda kostnaderna för organisationskommitténs verksamhet beräknas av kommittén under innevarande budgetår till ca 750 000 kr.

Organisationskommittén har i sin *anslagsframställning* för nästa budgetår beräknat utgifterna för regionmusiken till 42 249 000 kr. I beloppet ingår kostnaderna för den centrala ledningen. Inkomsterna från regionmusikens konsertverksamhet beräknas härav täcka ett belopp av 1 561 000 kr.

Av framställningen framgår att kompensation för pris- och löneförändringar m. m. beräknats till 2 972 000 kr.

För att möjliggöra för musikavdelningarna att öka sitt utbud av musik föreslås ökning med sammanlagt 850 000 kr. Av beloppet hänför sig 687 000 kr. till förslag om ökade medel för reseersättningar, 100 000 kr. till anställning av extra musiker och sammanlagt 63 000 kr. till chaufförsersättningar och handräckningshjälp.

Vid regionkanslierna behöver nuvarande resurser till skrivpersonal ökas ut till att avse heltidstjänster, vilket medför en kostnadsökning med 230 000 kr.

Kommittén har beräknat den sammanlagda kostnaden för den centrala ledningen under nästa budgetår till 1 008 000 kr. Av beloppet avser 649 000 kr. lönekostnader, styrelsearvodet m. m., 100 000 kr. ersättningar till tonsättare och medel för inköp av nykomponeringar, sammanlagt 179 000 kr. expenser, varav en del i form av engångsanvisningar, samt 50 000 kr. hyror och 30 000 kr. reseersättningar.

I *särskild skrivelse* i oktober 1972 föreslår organisationskommittén att regionmusikens centrala ledning skall få lokaler i samma hus i Gamla Stan i Stockholm som Stiftelsen Institutet för rikskonserter. Förslaget medför en nettokostnadsökning för den centrala ledningen med 149 000 kr., varav drygt 100 000 kr. avser engångsutgifter.

Beträffande en reduktion enligt 0-alternativet anför kommittén följande. De två för regionmusiken rörliga posterna är medel för reseersättningar resp. materiel. En nedskärning av medlen till reseersättningar skulle innebära att utbudet av musik måste begränsas, varvid en stor del av regionmusikens kapacitet skulle stå outnyttjad. Medlen till materiel används till en stor del för reparationer. Flera av musikerna i organisationen har ännu ej tillgång till tjänsteinstrument för avsedda stämbesättningar utan använder sina egna. En nedskärning här skulle innebära att musikavdelningarna inte kunde bedriva sin verksamhet på grund av bristande stämbesättningar. En ytterligare möjlighet till reduktioner är vakantsättning av tjänster. I så fall måste emellertid statsmakterna radikalt ompröva målsättningen och uppgifterna för regionmusikens verksamhet.

4 Remissyttranden

Yttranden över organisationskommitténs anslagsframställning har avgetts av *överbefälhavaren* och av *teater- och musikrådet*. Båda remissinstanserna finner kommitténs förslag om en permanent central ledningsorganisation i och för sig befogat men avstyrker likväl en organisationsändring från den 1 juli 1973. Överbefälhavarens avstyrkande är ekonomiskt betingat medan teater- och musikrådet anser att ytterligare något års erfarenhet behövs innan ledningsorganisationen kan ges permanent form. I vad avser kommitténs förslag i övrigt tillstyrker överbefälhavaren endast de kostnadsökningar som följer av att 1972/73 års anslag räknas om till prisläget februari 1972. Teater- och musikrådet tillstyrker för sin del kompensation för automatiska kostnadsökningar, de begärda medlen till reseersättningar samt beloppen för ersättning till tonsättare och för anställning av extra musiker. Däremot kan rådet i avvaktan på en samlad översyn av musiklivets regionala organisation inte tillstyrka de föreslagna förstärkningarna för regionkanslierna.

5 Departementschefen

Riktlinjerna för regionmusikens verksamhet och organisation drogs upp i prop. 1970: 31 angående regionmusiken. Riksdagen anslöt sig till det framlagda förslaget (SU 1970: 121, rskr 1970: 282). I propositionen framhöll föredragande statsrådet bl. a. att det var önskvärt att en betydande del av ledningsfunktionerna och ansvaret för verksamheten lades på regional nivå men att vissa uppgifter, såsom ansvaret för övergripande planering, personaladministration, budgetfrågor samt förvaltningen av medel och materiel borde ligga på central nivå. Med hänsyn till bl. a. kulturrådets utredningsarbete, togs emellertid ingen slutlig ställning till hur den centrala ledningsorganisationen för regionmusiken skulle utformas. En kommitté, organisationskommittén för regionmusiken, har fungerat som centralt ledningsorgan från den 1 juli 1971.

I oktober 1972 överlämnade kulturrådet sitt betänkande (SOU 1972: 66) Ny kulturpolitik med förslag om bl. a. de samhällsstödda kulturinstitutionernas organisation och verksamhetsformer. Beträffande regionmusikens ledning bedömer rådet det som nödvändigt att centralt ha ett särskilt organ för regionmusikens ledningsuppgifter även sedan den nuvarande organisationskommittén slutfört sitt arbete. Detta ledningsorgan bör enligt rådet vara fristående i förhållande till andra organ på kulturområdet. Rådet framhåller dock att regionmusiken bör ha nära kontakter med Institutet för rikskonserter samt att man även bör överväga att samordna vissa kanslifunktioner med institutet.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1973/74 föreslår organisa-

tionskommittén med hänvisning till kulturrådets förslag att kommitténs uppgifter från den 1 juli 1973 skall tas över av en permanent styrelse. Kommittén motiverar i övrigt sitt förslag med att dess uppgifter i vad avser omorganisationen av den förutvarande militärmusiken nu i allt väsentligt är avslutade samt att en permanent ledning behövs för att statsmakternas intentioner med regionmusiken skall kunna förverkligas. I sitt yttrande över organisationskommitténs anslagsframställning delar teater- och musikerådet visserligen kommitténs uppfattning om att en central instans för regionmusiken är nödvändig men anser att ytterligare något års erfarenhet av regionmusikorganisationen behövs, innan den centrala ledningen ges en slutlig utformning.

Enligt min mening är det förenat med betydande olägenheter för regionmusiken om ett ställningstagande i fråga om den centrala ledningen skjuts upp. Organisationskommitténs verksamhetsformer har i det hittillsvarande inledande skedet underlättat genomförandet av omorganisationen. Man har vidare fått erfarenheter av de krav som ställs på de centrala ledningsfunktionerna. Anordningen har emellertid varit av provisorisk natur i ett övergångsskede. Ett i vanlig ordning uppbyggt ledningsorgan har givetvis större möjligheter än en provisorisk organisation av nuvarande slag att svara för genomförandet av den löpande verksamheten och för de långsiktiga centrala lednings- och utvecklingsuppgifterna. Även möjligheterna till samverkan med andra organ och institutioner på kulturområdet förbättras. Jag anser således att beslut nu bör fattas rörande en central ledningsorganisation av permanent karaktär. Jag förordar därför att organisationskommitténs uppgifter i enlighet med kommitténs förslag tas över av en särskild styrelse den 1 juli 1973.

Frågorna rörande regionmusikens verksamhet och samverkan med intressenter på det regionala resp. lokala planet kommer att tas upp i samband med behandlingen av kulturrådets förslag i fråga om kulturområdets organisation på regional och lokal nivå.

Myndigheten regionmusiken, vilken innefattar såväl regionmusikens centrala som regionala och lokala organisation, bör enligt min mening genom styrelsens sammansättning få en stark anknytning till de verksamheter som regionmusiken samverkar med, bl. a. till försvaret och rikskonsertverksamheten. Jag avser att i annat sammanhang återkomma till Kungl. Maj:t i fråga om styrelsens sammansättning.

Regionmusiken bör närmast under styrelsen ledas av en direktör. Denne skall vara regionmusikens chef. För direktören bör inrättas en ordinarie tjänst med beteckningen p.

I fråga om kansliet har kommittén avgett vissa förslag. Det ankommer på Kungl. Maj:t att besluta härom. Jag vill här emellertid framhålla att jag delar kommitténs uppfattning att styrelsen bör få goda kansliresurser. Enligt min mening bör dock kansliets indelning i arbetsenheter vara en annan än vad kommittén föreslagit. Vid kansliet

bör finnas en enhet för ekonomi och personal och en för repertoar, utbildning och information. Jag ansluter mig vidare till kommitténs uppfattning att långsiktplaneringen är en viktig del av organisationens uppgifter. Denna del av arbetet bör emellertid inte läggas på en särskild tjänsteman utan integreras i resp. enhets arbetsuppgifter. Vid min medelsberäkning har jag utgått från att det vid enheten för ekonomi och personal skall finnas en chef och två handläggare samt två biträden, varav ett kvalificerat. Enheten för repertoar, utbildning och information bör få disponera resurser motsvarande en handläggare samt ett kvalificerat biträde. Jag har vidare beräknat medel för expertis vid denna enhet. Vid kansliet skall slutligen finnas ytterligare ett kvalificerat biträde.

I de delar anställnings- och arbetsvillkoren för personalen vid det centrala kansliet är förhandlingsfrågor avser jag att ge statens avtalsverk förhandlingsuppdrag.

Vid omorganisationen bestämdes att huvuddelen av regionmusikens kapacitet skulle disponeras för det allmänna musiklivet samt att personalen i organisationen skulle ha civil status. Vidare bestämdes att regionmusiken t. v. skulle behålla anknytningen till försvaret. I samråd med chefen för försvarsdepartementet kommer jag att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att ärenden rörande regionmusiken från nästa budgetår skall handläggas inom utbildningsdepartementet. De tjänster på övergångsstat som f. n. finns upptagna på regionmusikens personalförteckning skall dock som hittills redovisas under fjärde huvudtiteln.

Med hänsyn till att regionmusikavdelningarna ofta har sina lokaler i nära anslutning till ett militärt förband är chefen för försvarsdepartementet beredd att medverka till att inga förändringar t. v. behöver vidtas i vad avser förbandens handhavande av kassatjänsten m. m. för regionmusikens del. Försvaret kan även t. v. medverka vid upphandling m. m. av musikinstrument.

Enligt sin instruktion skall teater- och musikrådet bl. a. främja samordning samt planerings- och utvecklingsarbete inom sitt verksamhetsområde. Regionmusiken svarar för en avsevärd del av utbudet av levande musik. För att rådet skall kunna fullgöra sina uppgifter i nämnda avseenden bör det ges till uppgift att avge yttranden över regionmusikens anslagsframställningar m. m. Jag avser att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att besluta om den ändring i instruktionen för rådet som föranleds därav.

Frågan om regionmusikens ställning i en framtida statlig organisation på kulturområdet torde få tas upp i samband med behandlingen av kulturrådets förslag.

Min medelsberäkning för regionmusiken under åttonde huvudtiteln för nästa budgetår framgår av sammanställningen. Jag har därvid förutom för kompensation för pris- och löneförändringar m. m. om

1 456 000 kr. beräknat ett belopp av 300 000 kr. som kompensation för ändrade intäkter. I det förstnämnda beloppet ingår vissa merkostnader för inrättande av musikertjänster åt aspiranter som slutfört sin utbildning vid regionmusikskolan m. m.

Kostnaderna för den centrala ledningen beräknar jag till sammanlagt 838 000 kr., varav 633 000 kr. för lönekostnader, styrelsearvodet m. m., 95 000 kr. för expenser, varav 55 000 kr. avser utgifter av engångskaraktär, 30 000 kr. för reseersättningar och 80 000 kr. för hyreskostnader m. m. för kansliets lokaler i det hus som rikskonserter disponerar i Gamla Stan i Stockholm.

Som framgår av prop. 1973: 1 (bil. 10 s. 148) skall årligen högst tio aspiranter från regionmusiken kunna bedriva studier vid musikhögskolan i Göteborg eller i Malmö. De extra kostnader för bl. a. resor och traktamenten som av denna anledning uppstår för regionmusiken får täckas inom ramen för anvisade medel.

I riksstaten för budgetåret 1972/73 finns under åttonde huvudtiteln uppfört ett förslagsvis betecknat anslag Bidrag till regionmusiken. För budgetåret 1973/74 bör i riksstaten under åttonde huvudtiteln föras upp ett förslagsvis betecknat anslag Regionmusiken. Chefen för försvarsdepartementet har tidigare föreslagit att i riksstaten för budgetåret 1973/74 skall under fjärde huvudtiteln föras upp ett förslagsvis betecknat anslag Bidrag till regionmusiken.

Under åberopande av vad jag anført hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- 1) godkänna de riktlinjer rörande centralt ledningsorgan för regionmusiken som jag förordat,
- 2) bemyndiga Kungl. Maj:t att vid regionmusiken inrätta en ordinarie tjänst för direktören med beteckningen p,
- 3) till *Regionmusiken* för budgetåret 1973/74 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 23 598 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Innehåll

	sid.
1 Inledning	2
2 Förslag om ny ledningsorganisation	4
3 Organisationskommitténs anslagsberäkning för budgetåret 1973/74	5
4 Remissyttranden	7
5 Departementschefen	7

